

Mars - Avril 2012

N° 179

ԱՐԶԱԿԱՆԿ

ARTZAKANK - ECHO

Bimestriel bilingue publié à Genève

CASE POSTALE 153 - 1211 PETIT-SACONNEX 19 - GENEVE/SUISSE

CCP: IBAN CH07 0900 0000 1201 7302 9

Բովանդակություն

Էջ 2

- Նոր Հահուանակի ծննդեան վկայական Դադիվանքը

Էջ 5

- «Այնքան դժուար է ամեն օր արթննալ, տեսնել Անիի աներակները ...»

Էջ 9

- Թրքական լուսավիճակը ընդդեմ հայկական ցեղասպանության 100-ամեակին

Էջ 12

- Նոր ֆիլմ խոնարհի մասին
- Ախթամարի Սուրբ Խաչ Եկեղեցին չի վերականգնուել թուրքական պետության միջոցներով

Sommaire

p. 3

- L'École Topalian honore Hasmik Melisetyan et Valya Dadoyan

p. 4

- « Ari Doun » : les visites de la jeunesse de la Diaspora en Arménie

p. 6

- Suzy Jagasia nous manquera
- Fondation Semra^{plus}

p. 7

- Lettre de l'Association Suisse-Arménie
- « Zartir Lao... »

p. 8

- Luc Baghdassarian dirige l'OCL
- Un duo violon-piano très inspiré

p. 9

- Charles Aznavour remet des certificats de reconnaissance

p. 10

- Grandma's Tatoos

p. 11

- A Genève, où aucune voix ne se perd, Kurds et Arméniens chantent ensemble Gulizar

p. 13

- Le Gurdjieff Folk Instruments ensemble

p. 15

- Bellefontaine, colonie arménienne

p. 16

- Cri du cœur
- Troupe de danse Sanahin

ARTZAKANK-ECHO

Faisant suite au souhait de plusieurs membres de notre association, exprimé notamment lors de la dernière Assemblée générale ordinaire qui a eu lieu en octobre 2010, nous avons tenu une Assemblée générale extraordinaire le 26 février dans le but de modifier la dénomination de l'Association. Cette assemblée a adopté le nom d'ARTZAKANK-ECHO, qui remplace désormais l'Association des Dames Arméniennes – Genève. En effet, la publication du journal bimestriel bilingue arménien-français Artzakank ayant constitué l'activité principale de l'Association au cours des dix dernières années, il était naturel de lui donner le nom du journal.

A sa création en 1986, le journal avait été publié par une commission sous l'égide du Conseil de l'Eglise apostolique arménienne de Suisse. Puis, le Comité des Dames de l'Eglise apostolique arménienne de Suisse s'est constitué en 1994 pour faire place en 1999 à l'Association des Dames arméniennes – Genève. Le journal paraît sans interruption depuis sa création, mais l'association qui en est responsable s'est autonomisée progressivement pour finalement devenir indépendante. C'est cette indépendance alliée à un esprit d'ouverture qui s'exprime dans le nom ARTZAKANK-ECHO puisque dorénavant il ne s'agit plus d'une association exclusivement féminine : le comité de l'association est ouvert à tous.

Les buts d'ARTZAKANK-ECHO sont les suivants :

L'Association a pour objet l'édition d'une publication intitulée Artzakank-Echo dans le but de resserrer les liens parmi les membres de la communauté arménienne de Suisse et de France limitrophe.

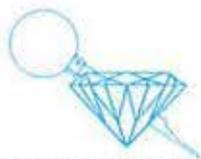
Pour atteindre ce but, cette publication servira à informer ses membres sur les manifestations et activités ayant trait à l'arménité qui se tiennent en Suisse et en France limitrophe; à véhiculer des informations sur les événements majeurs qui ont lieu en Arménie et dans la diaspora; à promouvoir la culture arménienne.

L'Association peut organiser des activités culturelles ou autres et collaborer à cet effet avec les différentes associations arméniennes de Suisse.

Dans des cas utiles à l'Arménie ou à des Arméniens dans d'autres pays, l'Association peut exercer son activité en dehors de la communauté de Suisse.

Alors, si notre journal vous intéresse, ne soyez pas seulement lecteur ou lectrice, venez nous rejoindre pour y collaborer en équipe, dans un esprit constructif, soit dans l'administration, soit dans la rédaction, dans une langue comme dans l'autre, que vous soyez homme ou femme.

Le comité

Avec les compliments de
TAVITIAN
Atelier de sertissage

TAVITIAN S.A. - 18, ch. des Aulx - 1228 Plan-Les-Ouates - Téléphone 022 346 93 02 - Fax 022 346 93 04
tavitian@bluewin.ch

Նոր Շահումեանի (Քարվաճառի) ծննդեան վկայական Դաղիվանքը

Ամայիա ԵԴԻԳԱՐԵԱԼ

Արցախ կամ Փոքր Սիւնիք: Այսպէս է կոչուել Մեծ Զայքի 10-րդ Նահանգ Արցախը, որը պատմութեան էջերում յիշատակուած է դեռևս ուրարտական ժամանակներից: Փոքրիկ մի դրախտավայր՝ իր ճարտարապետական հնագոյն ու եզակի կոթողներով, որոնք դիմագրաւել են ինչպէս ժամանակի ու տարերքի, այնպէս էլ թուրքի բազմաթիւ հարուածներին ու մեզ հասել: Այդ ամենի լուռ վկաներն են շարդերից ու աներներից փրկուած ու մեզ հասած բազում յուշարձանները, խաչքարերը, տապանաքարերը, մատուռներն ու եկեղեցիները:

Արցախ աշխարհի հնագոյն պատմութեան մասին անուրանալի վկայութիւն է մարդկութեանը թողել Նաև յոյն աշխարհագետ Ստրաբոնը (մ.թ. I դար)՝ այն դասելով Զայաստանի հզօր Նահանգների շարքը: Նա չզլացաւ մարդկութեանը տեղեկացնել Նաև այն մասին, որ պատերազմների ժամանակ Արցախը մեծաքանակ այրուծի էր հանում, որ Մեծ Զայքի սահմանների մէջ գտնուող Արցախի բնակչութիւնը միայն զոյւ էր և խոսում էր միայն հայերէն:

Ներում, տարբեր աւարառուների յարձակման, թալանի ու աների թիրախ դառնայ: Բայց Աստուծոյ ողորմածութեամբ այդ հրաշք կառոյցը դիմակայեց: Դիմակայեց պարսիկներին, արաբներին, սելջուկներին, թուրքերին՝ երբեք չկորցնելով իր գրաւչութիւնն ու առանձնակի հմայքը:

Զայերէն են խօսել Նաև բազմաթիւ եկեղեցիները, խաչքարերը: Ամեն մի ափ հողի վրա գրուած է, որ դա հայկական հող է: Եւ այդ պատմութեան լուռ վկաներն են Ամարասը, Գանձասարը, Շուշին, Տիգրանակերտը...

Համալիրի ներկայիս պահպանուած շինութիւնները XII-XIII դարերի կառոյցներ են: Օրինակ՝ Կաթողիկէն 1212 թ. շինութիւն է և կառուցել է Զաթերքի մեծ իշխան Վախթանգի կինը՝ Արզուխաթունը: Զանգակատանը վանքի առաջնորդ Աթանասը երկու հոյակապ խաչքար է դրել: Զգիտեմ, գուցէ սա երեք եկեղեցի ունեցող միակ կառոյցն է (դրանք են՝ Սուրբ Աստուածածին, Կաթողիկէ և Զասան Մեծի փոքր եկեղեցին) ու այդ պատճառով է, որ այն եկեղեցական համալիր է կոչուած: Եւ ոչ միայն: Այն ունի Նաև օժանդակ շինութիւններ՝ սեղանատուն, ժամատուն, հիւրատուն, միաբանութեան խցեր, գրատուն: Վանքն առանձնանում է իր խաչքարերով, որոնք, իրաւամբ, կարելի է հայոց խաչքարային արուեստի լավագոյն նմոշներ համարել: Տաճարին բնորոշ են հայկական քանդակագործութիւնն ու որմնանկարչութիւնը:

Սակայն մտորումիս առարկան այսօր աներից ու կործանումից փրկուած Նոր Շահումեանի (Քարվաճառ) Դաղիվանք (Խուրթավանք) կոթողն է: Այն գտնուած է Դարաբաղի և Մռաւի լեռնաշղթայի միջև և հպարտօրէն թիկնած է Տրտու գետի ձախ ափի անտառապատ փոքրիկ բլրին: Շրջապատող բնութեանն անչափ ներդաշնակ մի փառահեղ կառոյց:

Համալիրի հարաւային մասում Զասան Զալալի ապարանքն է: Վանքի խցերից մէկը գրքի քարանձաւն է, որը գտնուած է Տրտու գետի ափին, և այցելուին առայժմ անհասանելի է: Յուսանք, որ վերաշինման ընթացքի մէջ գտնուող համալիրը հետագայում այդ հնարաւորութիւնը կ'ընձեռի իր այցելուին:

Արցախի հնագոյն սրբավայրերից մէկն է եղել և, ըստ մեզ հասած տեղեկութիւնների, դեռևս I դարում քրիստոնէութիւն տարածելու նպատակով այստեղ է գալիս Թադէոս առաքեալի աշակերտներից մէկը՝ Դաղին, որտեղ և Նահատակուած է: Գետագայում Նրա գերեզմանի վրայ վանք են կառուցում և Նրա պատուին Դաղիվանք կոչում: Իսկ բնակավայրը Խուրթավանք էր կոչուած: Գետագայում վանքի վրայ կատարուած յաճախակի յարձակումները պատճառ են դառնում, որ շրջակայ գիւղերի բնակիչներն աստիճանաբար հեռանան Խուրթավանքից: Ինչի պատճառով էլ վանքը լքեալ վիճակում է յայտնուած:

Այստեղ է գտնուած Նաև Առանշահիկ-Վախթանգեան իշխանական տոհմի գերեզմանատունը:

V դարում Դաղիվանքը դառնում է ինչպէս եպիսկոպոսանիստ, այնպէս էլ միջնադարեան Զայաստանի Նշանաւոր մշակութային կենտրոններից մէկը: Սակայն դա չի խանգարում, որ այն տարբեր ժամանակ-

Դաղիվանքը թերևս Նոր Շահումեանի հայկականութեան ամենափառահեղ այցեքարտն է, ծննդեան վկայականը:

(Ankakh)

**L'ECOLE TOPALIAN HONORE HASMIK MELIKSETYAN ET VALYA DADOYAN
POUR LEURS 10 ANS D'ENSEIGNEMENT AU SEIN DE L'INSTITUTION ET FETE
PAR LA MEME OCCASION SAINT HAGPOP ET NOEL**

1) L'Ecole TOPALIAN nous réserve toujours d'agréables surprises. La vue de ces enfants bien disciplinés et enthousiastes nous réjouit et, pour les nombreux parents, grands-parents et amis qui viennent à la fête, c'est un bonheur.

2) Accompagnés au piano par VALYA, les enfants entrent en chantant « notre Ecole » (Mer Tebrots). Jean-Pierre SEDEF, membre du Conseil d'Administration de la Fondation Topalian, nous souhaite la bienvenue et nous présente ses vœux. Il regrette que notre Président, M. PILOSSIAN, soit absent en raison d'une intervention chirurgicale et il remercie les enseignantes de l'Ecole Topalian pour leur engagement.

3) Annie MESROBIAN résume ensuite les activités de la Fondation Topalian. Outre l'Ecole, il y a le Salon du Livre où nous tenons chaque année un stand. Ceci est une riche publicité pour notre Communauté et seule une Fondation telle que la nôtre peut assumer une pareille tâche. Et l'année 2011 a été exceptionnelle puisque nous avons eu le Stand d'Honneur qui a attiré un énorme public très intéressé par notre culture (plus de 100.000 visiteurs au Salon).

Deuxième activité importante: notre site INTERNET, qui est devenu un outil indispensable de notre époque, outil que nous entretenons et mettons à jour, sachant que quelque 950 personnes le consultent chaque mois. Ce site comporte des sujets d'actualité et annonce divers programmes arméniens. Il représente une tâche gigantesque que Meda KHATCHATOURIAN assume régulièrement. Merci Meda ! L'Assemblée l'ovationne !

4) Notre Fondation est une grande famille qui, depuis 25 ans, s'est constamment perfectionnée, grâce à tous ceux qui nous assistent. Les enseignantes forment la colonne vertébrale de notre Ecole et je les nomme toutes avec plaisir :

- NEVRIK qui, à part l'école, s'occupe avec une grande efficacité de la bibliothèque et du kiosque ; elle mérite toute notre reconnaissance ;
- MEDA que nous avons mentionnée et qui est un

élément indispensable ;

- VALYA et HASMIK, deux pédagogues de grande valeur ;
 - ANI, qui nous vient de Syrie et nous apporte énormément, et
 - ANNA qui nous a secondés pour le Jardin d'Enfants.
- Mais il y a aussi l'Equipe des Echecs :
- RAFFI GARIBIAN, le responsable,
 - et GARABED YELEGEN, MIKAEL KASSIGHIAN, NORAYR KURKDJIAN.

Et nos précieux associés, toujours disponibles pour nous aider :

- MADELEINE et KHACHIK KARAAGOPIAN,
- MARAL et ALAIN WURRY.

Sans oublier notre « attachée de presse » ELIANE !

Merci à vous tous qui rendez possibles les nombreuses activités de la Fondation.

5) Une fois n'est pas coutume, avant le spectacle et l'arrivée du Père Noël, nous célébrons deux fêtes. Il y a deux ans déjà nous célébrions les 15 ans de NEVRIK au sein de l'Ecole et aujourd'hui ce sont les 10 ans de HASMIK et de VALYA :

HASMIK est à la base de l'éducation, grâce à son Jardin d'Enfants. Elle est en charge des tout petits, depuis l'âge de trois ans. C'est un bonheur de la voir s'occuper d'eux avec beaucoup de patience et de gentillesse, mais sans oublier la discipline ! Il faut en effet se donner beaucoup pour motiver ces petits et réussir à leur inculquer les éléments nécessaires à une formation primaire. A chaque célébration, nous constatons d'ailleurs les progrès de cette petite volée.

VALYA porte deux casquettes : elle enseigne la langue et la littérature arménienne orientale aux élèves ayant fait leurs premiers pas chez Hasmik. En pédagogue expérimentée et méthodique, elle accompagne chaque élève dans son apprentissage de la langue. Elle est également une virtuose du piano et fait chanter les enfants en arménien, ce qui les aide énormément pour l'étude de la langue. Il ne faut pas oublier que beaucoup n'ont pas les rudiments de l'arménien et n'ont pas forcément l'oreille musicale. Or la combinaison de la musique et de l'étude permet une acquisition plus sûre et moins austère. Les résultats obtenus sont d'ailleurs très réjouissants comme vous le constatez aujourd'hui.

6) Et maintenant place à la fête !

D'abord un programme surprise, préparé par les élèves en l'honneur des deux maîtresses précitées :

- Arsen ATTARIAN et Kami GANDOLFI lisent un texte ;
- Agathe WURRY, au piano, accompagne Sériné PORTA et Alexandre WURRY chantant « Bzdik Kouyr » ;
- Marie WURRY, au piano joue « Kélé kélé » et >>>

DJEVA

INDUSTRIE DE PIERRES SCIENTIFIQUES
HRAND DJEVAHIRDJIAN S.A.
CH - 1870 MONTHÉY
VALAIS-SUISSE

IP Inter Protection
Technology

CEC-SYSTEM™

Nettoyage mécanique et protection
interne des conduites contre la
corrosion ultérieure

Rouben OHANESSIAN Directeur
www.interprotection.ch

Tél. 021 731 17 21
info@interprotection.ch

«ARI DOUN»
Les visites de la jeunesse de
la Diaspora en Arménie

Le Ministère de la Diaspora de la République d'Arménie reprend le programme «ARI DOUN» rénové et amélioré, encourageant les visites de la jeunesse de la Diaspora en Arménie.

Le but du projet est de faire connaître la Mère-Patrie à la jeunesse arménienne de la Diaspora, de promouvoir auprès d'eux le sens de la Patrie, de les sensibiliser aux notions de valeurs et d'identité nationales, de leur présenter les us et coutumes, les traditions et la mentalité de la population et de la famille arménienne, afin de créer et de nouer des liens étroits entre l'Arménie et la Diaspora.

Le programme débute le 10 juin et durera jusqu'au 1er septembre 2012. Tout au long de cette période, tous les quinze jours, des jeunes, âgés de 13 à 20 ans, préalablement sélectionnés et provenant de différents pays de la Diaspora, seront accueillis et hébergés dans des familles ainsi que dans des camps de jeunes en Arménie.

Les jeunes sont accueillis par des familles gracieusement. Le choix des familles d'accueil s'effectue en relation étroite avec les instances locales (mairies et établissements scolaires) de la capitale et des régions limitrophes impliquées dans ce programme (Kotaïk, Ararat, Armavir, Arakatsotsn). La présélection des candidats est réalisée en partenariat avec les organisations associatives et communautaires de la Diaspora, les établissements scolaires, et avec le soutien des représentations diplomatiques et consulaires de la République d'Arménie dans chaque pays. Les frais de voyages des jeunes sont à leur propre charge ou à la charge des organisations d'aide financière qu'ils auront sollicités individuellement.

Dans le cadre du projet «ARI DOUN» le Ministère de la Diaspora assure l'accueil et l'accompagnement des jeunes tout au long de leur séjour, tout en conservant des journées libres à passer notamment avec la famille d'accueil. Avec leurs amis de la famille d'accueil, les jeunes passeront les quatre derniers jours dans des camps de jeunes.

Il est prévu d'organiser un grand nombre de manifestations permettant d'assurer des rencontres entre les jeunes d'Arménie et de la Diaspora et la création de véritables liens avec la Patrie à travers la visite des sites historiques, la découverte des régions limitrophes à la capitale, la participation à des concerts, spectacles, expositions, festivals. Seront également proposés, des programmes éducatifs tels que l'apprentissage de la langue arménienne, de l'histoire du peuple et de l'église arménienne, la participation à des sessions de danses, de chants et de travaux artistiques. Une série de visites de bâtiments publics et de rencontres avec des officiels de la République d'Arménie sont aussi prévues au programme de ce séjour.

L'ECOLE TOPALIAN HONORE
HASMIK MELIKSETYAN
ET VALYA DADOYAN

»»» accompagne Kristina KHACHATOURIAN et Kayla CADAMAGNANI, dansant « Hoy Nazan » ;
 - Marie WURRY, Sévane STEPANIAN et Kristina KHACHATOURIAN récitent un poème : « cher professeur » (Sireli ousoutsitch).

Les deux maitresses, très émues, prennent la parole et remercient élèves, collègues et audience.

Le programme continue :

- La classe des petits de HASMIK, récite laborieusement mais si gentiment une poésie ;
- Tandis que les élèves de NEVRIK, VALYA et ANI se lancent dans des récits de Hovhanes Tournanian, « Mardi Gras » adaptés à la fête de Noël.

Sous la direction de Valya, les enfants interprètent des chants que connaissent aussi les parents, de sorte que pour ce Noël nous avons une véritable chorale !

7) Mais une fête arménienne ne convient pas sans la danse. Plusieurs de nos enfants font partie de la Troupe Sanahin dirigée par Christina GALSTIAN qui a été décorée, le 14 décembre dernier, de la médaille Komitas, par les autorités arméniennes, pour avoir œuvré à faire connaître la culture arménienne en France et ailleurs. Christine SEDEF, responsable de la Troupe Sanahin, l'assiste pour l'organisation des cours et Sirpouhi TRACHSLER s'occupe de la confection des habits. Les enfants ont donc présenté trois danses, soit « la fête au village », « les bergers autour du feu du bois » et, pour les petits, « les champignons dans la forêt ». Les danseuses sont déjà gracieuses et les danseurs déjà habiles. Continuez donc comme ça, c'est un plaisir...

8) L'excitation gagne les élèves. Les parents d'Ani KURGHINIAN proposent à tous les enfants un gâteau d'anniversaire pour ses huit ans ! Et surgit un grand Père Noël avec un autre gâteau trop grand pour lui (!) et un grand sac de cadeaux. Cris de joie, bousculade... et tout le monde se réunit autour du buffet et des friandises. C'est un Noël de plus de l'Ecole Topalian qu'on n'oubliera jamais. Merci aux jeunes, merci aux organisateurs !

E.Baghdassarian

Nous sommes persuadés que ce projet, «ARI DOUN», encouragera largement la jeunesse de la Diaspora à visiter l'Arménie et à tisser des liens étroits avec la jeunesse d'Arménie.

L'organisation des manifestations dans le cadre du projet «ARI DOUN» est assurée par le Comité d'organisation du programme et le groupe de travail spécialement créé. Pour toute information complémentaire vous pouvez vous adresser au Ministère de la Diaspora, 26/1 rue V. Sargsyan, Erevan 0010, Arménie - Tél. (+ 37410) 58 56 01/112 - Fax : (+ 37410) 58 91 57
europedep@yahoo.fr
europedep@gmail.com
europedep@mindiaspora.am

P.S. Les participants au programme «ARI DOUN 2011» ne peuvent pas participer à celui de 2012.

«Այնքան դժուար է ամեն օր արթնանալ, տեսնել Անիի ավերակները... Ի՞նչ սահման բացել՝ թուրքը մնում ա թուրք»

Լիա Խոչոյեան

Թուրքիայի հետ սահմանամերձ, 93 տնտեսութիւն ունեցող Շիրակի մարզի Հայկաձոր համայնքի համայնքապետ Ռուդիկ Գեորգեանը դեմ է հայ-թուրքական սահմանի բացմանը: Ընդ որում իր դեմ լինելը անելի շատ պայմանաւորուած է ոչ թէ քաղաքական դիրքորոշմամբ, այլ թուրքերի հետ ծնուած օրուանից, այսպէս ասած, հարուանութիւն անելու հետեւանքով:

«Այնքան դժուար է ամեն օր արթնանալ, տեսնել Անիի ավերակները, տեսնել մի տարածք, որ բոնն է եղել ու հիմա թուրքինն ա... Ինչի՞ մասին է խօսքը, ի՞նչ սահման բացել: Ի՞նչ՞ ընկերութիւն անենք թուրքի հետ, թէ՞ մօտիկութիւն», - համայնք այցելած մի խումբ լրագրողների հետ ճեպագրոյցում յայտարարեց ՀՀԿ-ական համայնքապետը:

Նրա խօսքով՝ «կարմիր կոճկ իր կաշին երբեք չի փոխում» և «թուրքը հազար տարի էլ անցնի ուզենալու է անել այն, ինչի մասին ասել ու ասում է, ընդ որում հայերէն» (համագիւղացիներին ևս, ինչպէս և իրեն, «բախտ է վիճակուել» հենց հայերէնով լսել թուրքի սպառնալիքները), իսկ թուրքիայի հետ սահմանը բացելը, համոզուած է, շատ-շատ մէկ տարի բնակաւորն կեանք կ'ապահովի՝ դրանից հետո քառս է սկսուելու: «Շատ խելացի մարդիկ կան, որ այդ հարցը բնադրկում են, բայց եթէ կառավարութեան անդամները, որ կողմ են, ապրէին մեր գիւղում, թուրքի հարուանութեամբ, հաստատ իրենց կարծիքը կը փոխէին», - ընդգծեց արմատներով մշեցի գիւղապետ Գեորգեանը:

2000թ-ին գիւղի 47 անասուններ անհետացել են արօտավայրից: Անելի ճիշտ անհետացման պատճառը նշում է թուրքերի կողմից գողութիւնը, սակայն գիւղի բունջ-փունջախ խօսում են, որ իրականում թուրքերը չէ, որ բոլոր անասուններին յաջողացրել են անցկացնել մի երկիրը միւսից Ախուրեան գետով տարանջատող սահմանով: Բայց՝ անասուններին տիրութիւն անող չրբանը, ամէն դէպքում, գողօնի տրերին վճարել է ողջ գումարը՝ շուրջ 2 մլն դրամ: Այլ դէպքեր էլ են եղել, երբ հայկաձորցիներն ու թուրքերն առնչուել են, սակայն Ռ.Գեորգեանը գերադասեց լռել:

Հայկաձորը ուղեկալի հարուանութեամբ է հենց, սակայն բնակիչներն ինքներն էլ պակաս չեն սահմանապահի գործառոյթներն իրականացնում: Բոլորովին վերջերս դէպք է եղել, երբ հենց իրենք են բռնել մէկին, ով ցանկանում էր անօրինական այդ ճանապարհով անցնել թուրքի: Բռնել ու հետ են պահել այդ ճամփից՝ թուրքի անուն լսել անգամ այս գիւղում չեն ուզում... Ու թե՛ն գիւղի մեծերը հիմնականում արտագնայ աշխատանքի են մեկնում ու այդպէս ընտանիք պահում, նրանցից և ոչ մէկը, մանաւանդ կանայք, թուրքիայում երբևէ չի աշխատել ու, վստահօրէն շեշտեց համայնքապետը, չի էլ աշխատելու:

Բնականաբար, փոքր համայնքապետը չի կարող հայ-թուրքական սահման բացել-չբացելու հարցերին խառնուել, առաւել ևս միջամտել, բայց իրենց գիւղի մակարդակով որոշ քայլերի գնում են:

Օրինակ. բանի որ շուրջ 1015 տարուայ պատմութիւն ունեցող և նախկինում Դոշովանք անունը կրող այժ-

-մեայ Հայկաձորը Անի քաղաքի շրջակայ գիւղերից է և Անիի միջնաբերդից հեռու է ընդամենը 3կմ, գիւղապետը պատուիրել է Անիի մակէտը, որը մինչ տարեվերջ կը տեղադրուի թանգարանատիպ կառուցում՝ այն նոր է կառուցուում է: Կառուցել էլ, իր հերթին, գտնուելու է այն տեսաբլրի հարուանութեամբ, որտեղից սովորաբար Հայաստանի այս ծայրը հասած զբօսաշրջիկները՝ հիմնականում սփիւռքահայերը, սրտում դառը կակիծով դիտում են Անիի ավերակները: «Նրանք սկզբից հնարաւորութիւն կ'ունենան մակէտի շնորհիւ տեսնել այն քաղաքը, որ եղել է նախկինում և դրանից յետոյ արդէն հեշտութեամբ պատկերացնել, թէ ներկայիս ավերակներից, որ մէկն ի՞նչ է եղել դարեր առաջ», - պատմեց առաջիկայ ծրագրերի մասին սահմանամերձ գիւղի ղեկավարը:

Մի ցանկութիւն ևս ունի Ռ.Գեորգեանը. գիւղի յարակից արօտավայրերում պահպանուել է մի քար, որի վրայ Տեղասպանութեան ժամանակ գլխատում էին հայերին՝ մեծ ու փոքրին և գիւղապետը ցանկանում է այն ևս հասու դարձնել զբօսաշրջիկներին, բանի որ՝ «դրանից յետոյ էլ հաստատ չեն ուզի սահման բացել թուրքի հետ. թուրքը մնում ա թուրք»:

Բացի Անիի ավերակներին հեռուից նայելու հնարաւորութիւնը, գիւղում ևս մէկ հնութիւն կայ, որ այստեղ է բերում սփիւռքահայերին՝ 9-րդ դարի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, որն այժմ ուղեկալի տարածքում է: Ամէն անգամ այն այցելելու համար սահմանապահները անցագիր են դուրս գրում, բայց առաջիկայում, հավաստիացրեց գիւղապետը, այդ խնդիրը ևս կը լուծուի ու այլևս հայկական եկեղեցուն հասնելու համար նման անյարմարութիւն յաղթահարելու կարիք չի լինի:

...Սահմանամերձ այս գիւղի կեանքը թերևս ոչնչով չի տարբերում նմանատիպ գիւղերի ճակատագրից՝ աշխատանք չկայ, հող կայ՝ փող չկայ այն մշակելու համար, երիտասարդութիւնը հիմնականում լքում է գիւղը մեծ քաղաքներում անելի լաւ բախտի արժանանալու ակնկալիքով և միայն տարեցներն են, որ շարունակում են իրենց հողը թուրքից պահել: «Բա որ մենք էլ գնանք, ես հողը ո՞ւմ ենք թողնելու: Բա չտեսնա՞ն, որ սոտ մարդ կայ, իրանց դիմադրող կայ, ՀԱՅ կայ...»: Ու այդպէս էլ հայրենի հողը պահում են՝ ձմեռուայ պարապ ամիսները ինտերնետում անցկացնելով՝ ի վերջոյ սահմանամերձ է, հո՞՞ յետամնաց գիւղ չէ:

Suzy Jagasia nous manquera

Après avoir joyeusement fêté Noël 2011 avec ses enfants et leur famille, Suzy Jagasia est décédée, heureusement sans souffrance. Pour nous, ses amis, son souvenir restera à jamais gravé dans nos cœurs.

Elle était née le 1er juin 1934 à Beyrouth et était la quatrième fille de Hagop Sanossian (tailleur de profession) et de Siranoush Haroutunian, tous deux originaires d'Anatolie.

Ses deux grands-pères étaient des pasteurs protestants; le pasteur Haroutunian a même été parmi les fondateurs de l'*Armenian Evangelical Emmanuel Church* à Alep, en Syrie (1922).

Ses études primaires, secondaires ainsi que l'université, Suzy les a faites à Beyrouth et était diplômée en biologie de l'*American University of Beirut*.

En 1957, elle épousa à Beyrouth Jagat Jagasia de Mumbai (Bombay) et le couple eut, toujours dans cette ville, d'abord une fille, Rupina en 1958 puis un fils, Narain en 1961.

La famille alla s'installer à New York en 1961 et c'est là que naquit leur troisième enfant, une fille Divva.

Vers fin 1964, la famille vint s'installer à Genève aux Délices et en 1967 Suzy et ses trois enfants s'installèrent au Lignon.

Dès 1970, elle travailla comme libraire du secteur anglais chez Naville, puis chez Payot jusqu'à sa retraite.

Pour la communauté arménienne Suzy s'est beaucoup dévouée :

- elle a chanté dans la chorale de l'Eglise Saint-Hagop de Troinex de 1970 à 1980 ;
- elle a donné des cours d'arménien aux enfants de 1970 à 1976 à la Paroisse de la Roseaie en collaboration avec le Père Nerses Bozabalian, premier prêtre de l'église Saint Hagop dès sa consécration en septembre 1969, tous les jeudis matins (jour de congé à cette époque) ;
- elle a donné aussi des cours de chant à ces mêmes enfants pour leur faire connaître les mélodies arméniennes ;
- elle a travaillé au sein du Comité des Dames Auxiliaires de l'Eglise Arménienne où j'ai eu le plaisir de travailler pendant plus de 2 ans avec elle ;

Après avoir pris sa retraite, Suzy a donné pendant plus de 10 ans des cours de cuisine arménienne et moyen-orientale. Elle a également travaillé comme traiteur dans ces mêmes spécialités culinaires pour des fêtes, des mariages et des repas de quelques dizaines de personnes.

Depuis l'indépendance de l'Arménie (1991), Suzy s'est aussi beaucoup investie, avec quelques amies, pour créer un atelier de fabrication de tapis en Arménie procurant ainsi du travail et une autonomie à plusieurs personnes et leur famille.

Fondation SEMRA^{PLUS} Charles Aznavour entre au Conseil de Fondation

Une chance extraordinaire pour les petits arméniens atteints dans leur santé : Charles Aznavour rejoint la fondation suisse créée dans le Jura il y a plus de 20 ans. L'illustre chanteur franco-arménien et ambassadeur d'Arménie en Suisse est en effet désormais officiellement membre de notre fondation qui conduit un partenariat très actif avec le centre pédiatrique. Après les chantiers de rénovation, c'est le volet formation qui prend une place prédominante. Homme essentiel à l'engagement en faveur de l'Arménie, Charles Aznavour donne une légitimité et une aura extraordinaire à nos activités. Il explique son engagement dans une lettre de soutien

« Je suis le plus grand mendiant du monde, mais je le fais avec dignité ». Je parcours le monde en tentant de faire le maximum pour venir en aide à mes compatriotes arméniens. Il était donc inévitable que mon chemin croise celui de la Fondation SEMRA^{PLUS}, active depuis des années sur le terrain de la solidarité avec l'Arménie. (Voir suite sur le site www.semraplus.ch).

Pour que la formation du personnel soignant puisse continuer et pour que les médicaments et le matériel de base puissent aussi être accessibles pour tous les petits arméniens, quelle que soit leur situation sociale, il faut continuer le combat engagé en faveur du centre pédiatrique d'Erevan.

Les dons peuvent être versés à la Fondation suisse pour les enfants atteints de maladie rénale en Arménie sur le CCP 25-7831-5 ou à La Banque cantonale du Jura, à Porrentruy, compte CH93 0078 9042 0354 8376 4

Suzy a toujours été une personne rayonnante et positive, courageuse et d'une grande bonté et générosité. Sa personne, toujours impeccablement vêtue, souriante et accueillante, c'est ce souvenir que nous garderons tous d'elle.

Que ses enfants et leur famille trouvent ici un petit hommage à la « grande dame » qu'a été Suzy.

V.B.S.

Lettre de l'Association Suisse-Arménie (ASA)

Négation du génocide des Arméniens par le ministre turc Egemen Bagis

Au cours de sa visite au *World Economic Forum* de Davos, puis lors d'un concert à Zurich le 28 janvier 2012 dans le cadre d'une interview, le ministre d'Etat turc chargé des Affaires européennes, Egemen Bagis, a nié publiquement le génocide des Arméniens. Plusieurs médias ont cité ses propos ainsi: « Nous sommes aujourd'hui en Suisse et je dis que les incidents de 1915 n'étaient pas un génocide. Qu'ils viennent et qu'ils m'arrêtent ». Il a confirmé et répété par la suite ses propos, en Turquie et en Europe. Egemen Bagis a donc sciemment et intentionnellement violé la loi suisse punissant la discrimination raciale (Art. 261bis).

L'Association Suisse-Arménie (ASA) a pris contact avec la justice suisse dès le 30 janvier. Le ministère public de Zurich a immédiatement ouvert une procédure et engagé une enquête préliminaire. L'éventuelle immunité diplomatique du Ministre signifierait un déplacement du conflit qui, de juridique, deviendrait politique et engagerait les relations entre les deux pays.

Suite à l'ouverture de l'enquête préliminaire, l'Ambassadeur de Suisse à Ankara a d'ailleurs immédiatement été convoqué par le ministère turc des Affaires étrangères pour des explications, alors que l'Ambassadeur de Turquie en Suisse n'aurait pour l'instant pas été inquiété.

Il est probable que la diplomatie suisse essaiera de faire oublier cette affaire afin de sauvegarder son rôle de médiateur dans le cadre des protocoles arméno-turcs. Le Département fédéral des Affaires étrangères (DFAE) n'a pas intérêt à mettre en danger ses relations avec la Turquie et va certainement essayer d'influencer la justice dans ce sens.

Il est donc d'autant plus important que l'ASA suive cette affaire de près, aussi bien auprès de la justice suisse que des médias, comme elle l'avait fait pour le cas Perincek en 2005 et pour le cas Mercan et al. en 2007. L'ASA agit en étroite collaboration avec le Groupe parlementaire Suisse-Arménie (GPArm), coprésidé par les Conseillers nationaux Ueli Leuenberger (Les Verts, Genève) et Dominique de Buman (PDC, Fribourg).

Relations publiques et événements médiatiques ne peuvent être organisés uniquement par des bénévoles. Afin d'être à même de réaliser un travail professionnel, l'ASA a besoin de votre soutien financier. Tout don, aussi petit soit-il, est bienvenu. Nous vous remercions d'avance pour votre soutien, qui nous permettra de faire entendre la voix des Arméniens, mais aussi et surtout celle de l'Etat de droit, et de faire en sorte que la négation du génocide et le mépris provocateur des lois suisses ne restent pas sans suites.

Berne, le 23 février 2012

Pour le comité de l'ASA

Andreas Dreisiebner, co-président

Anna Hess Sargsyan, co-présidente

«ZARTIR LAO ...»

par Maral Simsar

«Zartir Lao» (Réveille-toi, mon enfant) sont les premiers mots du refrain d'un chant des partisans arméniens en lutte contre l'oppression du sultan turc au XIXème siècle; un chant dans le dialecte des habitants de Mouch, qui a fait dernièrement le tour des écrans des Arméniens du monde entier à l'occasion de l'adoption par le Sénat français de la loi visant à réprimer la contestation de l'existence des génocides reconnus par la loi. «Zartir Lao», s'élevant des bouches des Arméniens français réunis devant le Sénat ce 23 janvier 2012 était un moment fort pour ceux et celles parmi nous qui avons suivi le parcours de cette loi depuis son adoption par l'Assemblée nationale puis par le Sénat jusqu'à sa censure par le Conseil constitutionnel le 28 février dernier.

Pourquoi avoir choisi «Zartir Lao» parmi tant d'autres chants plus populaires? Les Arméniens rassemblés autour du Palais Luxembourg ce jour-là étaient certes conscients de l'existence de manœuvres et manipulations politiques derrière cette loi, mais ne savaient pas encore que celle-ci s'écroulerait sous les pressions insoutenables et nauséabondes de parlementaires, sénateurs, juristes et historiens habiles dans l'art de la rhétorique, minutieusement orchestrées par des médias. Cependant, pressentaient-ils que quelques semaines plus tard, sous le prétexte de commémorer les événements de Khodjalou survenus en 1992, des milliers de manifestants turcs exprimeraient leur haine raciste anti-arménienne dans plusieurs villes de Turquie en proférant des menaces telles que «*Aujourd'hui Taksim, demain à Erevan: Nous descendrons sur vous subitement dans la nuit*», «*Le mont Ararat deviendra votre tombe*», «*Karabagh sera le cimetière des Arméniens*» etc., nous rappelant ainsi les horreurs vécus par nos grands-parents et arrière grands-parents?

Il est évident que la machine de guerre turco-azérie mettra tout en œuvre, en usant de tout son poids financier, politique et économique, pour freiner toute avancée de la cause arménienne à travers le monde, faire passer les bourreaux pour des victimes et affaiblir, voire détruire l'Arménie et l'Artsakh.

«Zartir Lao»! Cet appel devrait retentir aujourd'hui au plus profond de nos cœurs, comme un cri d'alarme. Il ne peut pas nous laisser indifférents surtout que l'offensive d'Ankara s'étend actuellement sur la Suisse où un ministre turc a nié le génocide des Arméniens dans les jours qui ont suivi l'adoption de la loi française susmentionnée (*voir la lettre de l'ASA ci-contre*). Au moment où nous mettons ce numéro sous presse, l'enquête préliminaire ouverte contre ledit ministre par le ministère public de Zurich est toujours en cours. «Zartir Lao» nous invite dès lors à nous rassembler pour agir efficacement car la lutte pour la justice et la défense de notre dignité a encore un long chemin à parcourir.

Pour un versement en faveur de l'ASA:

Association Suisse-Arménie ASA

3000 Berne

CCP: 87-481645-0

IBAN CH82 0900 0000 8748 1645

Luc Baghdassarian dirige l'OCL

Mercredi 25 janvier 2012 à 20h30, un très nombreux public était venu entendre à la Cathédrale de Lausanne Luc Baghdassarian, qui dirigeait l'Orchestre de Chambre de Lausanne et le Chœur Symphonique de Vevey dans des œuvres très intéressantes et relativement peu jouées.

D'abord les Psaumes opus 115 et opus 114 de Felix Mendelssohn dont l'écriture vocale et orchestrale très riche témoigne de l'admiration et de l'influence que Johann Sebastian Bach exerça sur Mendelssohn avec évidemment le romantisme de ce dernier dans les années 1830-1839 quand furent composées ces Psaumes. Admirablement interprétées, ces deux œuvres étaient dirigées par une étonnante maîtrise et un souffle puissant par un Luc Baghdassarian au meilleur de sa forme, secondé par l'Orchestre de Chambre de Lausanne dont les qualités n'ont pas besoin d'être vantées ici et qui « porte » le Chœur Symphonique de Vevey et les solistes qui donnent ainsi une exécution magistrale et grandiose. Les solistes pour ces deux Psaumes étaient : Hélène Čajka Mc Clellan, alto, Michel Mulhauser, ténor et Stéphan Imboden, basse.

Suivait la belle Messe N° 5 en la bémol majeur D. 678 de Franz Schubert. Dans cette œuvre composée alors qu'il n'avait que 22 ans, Schubert montre une grande maturité et une maîtrise parfaite de l'écriture harmonique et contrapuntique qui en fait certainement la plus authentique de sa production liturgique avec des moments d'une merveilleuse « beauté lumineuse ». Dans cette Messe, la soprano Blandine Charles vint compléter le quatuor de solistes dont les voix se mariaient parfaitement et tout au long de cette œuvre l'Orchestre de Chambre de Lausanne, les solistes et le Chœur admirablement « portés » par Luc Baghdassarian nous firent vivre des moments magiques. Je déplore cependant dans certains passages la faiblesse du Chœur dans les aigus.

Dans l'ensemble, un très beau concert très ovationné par un public ravi qui sût montrer son admiration à Luc Baghdassarian, aux artistes solistes, aux choristes et à l'Orchestre de Chambre de Lausanne dans cette Cathédrale « grandiose » et magnifiquement éclairée.

V.B.S.

SEVAK Association

vous invite à découvrir le duo

Varduhi Khachatryan (mezzo-soprano)
et **Hayk Melikyan** (piano)

Samedi 21 avril 2012 à 20h00
Eglise St Pierre de Cornaux (NE)
Passage du Temple 1

Au programme: Oeuvres de Luzzi, Caccini, Bach-Gounod, Schubert, Saint-Saëns, Franck, Komitas, Narekatsi, Delalyan, Sadoyan

Entrée libre, collecte à la sortie

Un duo violon-piano très inspiré

Le 26 janvier 2012 à 19 heures le Lyceum Club de Genève nous invitait à un concert donné par Florence von Burg, violon, et Luc Baghdassarian, piano.

Un programme varié, intéressant et inhabituel nous attendait.

D'abord, de Johannes Brahms nous avons écouté le 1er mouvement de la Sonate N°1 en sol majeur, opus 78. La sonorité profonde et chaude de la violoniste, ses attaques d'archer très précises et la parfaite entente entre les deux partenaires qui dialoguaient avec grâce et aisance captiva le public venu très nombreux pour les entendre.

Suivait d'Eugène Ysaye (1858-1931) la Ballade pour violon seul de la Sonate opus 27 N°3, d'une écriture qui techniquement parlant était au moins aussi difficile que celle de Paganini, et dont Florence von Burg nous donna une interprétation époustouflante.

Piotre Ilitch Tchaïkovski avec sa Sérénade mélancolique opus 25 et «Souvenir d'un lieu cher» opus 42 donna l'occasion à nos deux artistes de nous régaler par la beauté et la pureté de cette musique si romantique et qu'ils ressentaient exactement de la même manière, sorte de communion parfaite qui faisait que l'on n'entendait plus ni violon, ni piano mais de la Musique dans toute sa pureté.

Pour finir, une Fantaisie brillante de Carmen de Georges Bizet mais composée par Jenő Hubay (1858-1937), œuvre très intéressante et interprétée avec panache, fougue et brio.

La salle enthousiaste fit une réelle et longue ovation à ces jeunes artistes qui les remercièrent en donnant en bis le 2ème mouvement, Adagio de la Sonate de Brahms dont ils nous avaient joué le 1er mouvement en début de concert.

Un public ravi était convié après le concert à un cocktail lui permettant d'entourer les artistes et de leur parler.

V.B. S.

La Fondation Martin Bodmer et Concertus Saisonnus
présentent

Paysages de musique russe

Hayk Melikyan, piano

Rachmaninov – Scriabine – Chostakovitch –
Prokofiev – Mussorgski – Stravinski

Dimanche 25 mars 2012 à 20h00

Fondation Martin Bodmer
19-21 route du Guignard, Cologny

Renseignements et réservations:
076 345 80 76 www.concertus.ch

**Թրքական Լուպին
Ընդդեմ Հայկական
Ցեղասպանության
100ամեակին**

Թրքական լուպինի ռազմավարական ուսումնասիրություններու կեդրոնը (LOBISAV) «բաղաբացիական բողոքի արշա» մը կը կազմակերպէ՝ 1915ի Հայկական Ցեղասպանութիւնը իրենց օրակարգին մէջ առնելու պատրաստ եւ ճանչցող 22 երկիրներուն դէմ:

Այս մասին կը գրէ թրքական «Չաման» թերթը: Անոնք մէկ ամսուան ընթացքին 12 հազար ստորագրութիւն հաւաքած են: Գլխաւոր կեդրոնը Ուաշինկթընի մէջ եղող ԱՄՆ-ի տարածքի 70 միութիւններ իր մէջ ներառած Թուրք-Ամերիկեան միութիւնն է (ATAA), որուն նախագահը՝ Էրճումանթ Զըլիչ, «Անատոլու Աժանս»ին պարզաբանումներ տալով՝ իրենց աշխատակներուն մասին ըսած է, որ Թուրքիան կը գտնուի հայկական Սփիւռքին կողմէ մեծ մարտահրաւերի մը դէմ յանդիման:

Հայերը չորս բառերէ (ծանօթացում, ճանաչում, փոխհատուցում, հող) բաղկացած իրենց պահանջներէն առաջին երկուքը արդէն իրագործած եւ հասած են Յրդի ու Կրդի հանգրուանին: Զըլըչ նաեւ ըսած է, «Հայկական Սփիւռքը Հայկական Ցեղասպանութեան 100ամեակի նախաշեմին մեծ պատրաստութիւններու մէջ է: Թուրքիոյ 97 տարիներու լուպեան պատճառով՝ հայերը կրցան ձեռք բերել 1915ի դէպքերը բազմաթիւ պետութիւններու կողմէ իբրեւ ցեղասպանութիւն ճանչնալը եւ նոյնը համոզել տուին նաեւ արեւմուտքի պատմաբաններուն, իրաւաբաններուն եւ գիտնականներուն: Իսկ յառաջիկայ երեք տարիները լուպինի մարտավարական պատերազմներու ժամանակաշրջանն է: Եթէ մամուլն ալ մեզի հետ աշխատի՝ այս երեք տարիներուն կրնանք հարցը փոխել ի շահ մեզի:

«Պետք է աշխատանք տանիք արեւմուտքի բաղաբացիներուն մէջ: Ասկէ ետք թուրք բաղաբացիական հասարակութիւնը լուռ պէտք չէ մնայ: Այդ նպատակով սկսանք «թուրք բաղաբացիներու բողոքի արշա»ը, որուն ծիրէն ներս Հայկական Ցեղասպանութիւնը ճանչցող բոլոր երկիրներուն եւ իր օրակարգին մէջ անոր ճանաչումը ներառած երկիրներուն ու Հայոց Ցեղասպանութեան նուիրուած յուշակոթողներ գետեղած 30 երկիրներուն պիտի յղենք «զգուշացման» նամակ, իսկ Հայկական Ցեղասպանութիւնը մերժած երկիրներուն ու տեղական կառոյցներուն՝ «շնորհակալական» նամակ:

Մէկ ամսուան ընթացքին 12 հազար ստորագրողներէն 280ը դասախօսներ են: Զըլիչ յայտնած է, որ ստորագրութիւնները 2015ի Ապրիլ 24էն մէկ օր առաջ պիտի ուղարկուին բոլոր երկիրներու նախագահներուն, վարչապետներուն, խորհրդարանի եւ ծերակոյտի նախագահներուն, ԱՄՆ նահանգապետներուն, նահանգային խորհուրդներուն, համալսարաններու տնօրէններուն պետական եւ գիտական կեդրոններուն: Իսկ Հայկական Ցեղասպանութիւնը մերժած Պուլկարիոյ եւ Դանիոյ նախագահներուն՝ պիտի ուղարկուի «շնորհակալական» նամակ:

(Չարթօսք)

Charles Aznavour remet des certificats de reconnaissance

Le 10 Janvier, l'ambassade d'Arménie en Suisse a organisé une cérémonie au cours de laquelle des certificats de reconnaissance ont été remis à un certain nombre de représentants de la communauté arménienne et des organisations arméniennes.

L'Ambassadeur d'Arménie en Suisse Charles Aznavour a remis des certificats de gratitude du ministère arménien de la Culture à la Fondation Topalian, au chef d'orchestre et pianiste Luc Baghdassarian, à la compositrice Sirvart Kazandjian, et au poète Vahé Godel.

Des Certificats de reconnaissance du ministère arménien de l'Education et des Sciences ont été remis à Valentina Calzolari-Bouvier, directrice du Centre de recherches arménologiques de l'Université de Genève, ainsi qu'à Nevrik Azadian et Meda Khatchatourian, respectivement directrice et enseignante de l'Ecole Topalian.

L'Ambassade d'Arménie en Suisse, l'Association AVETIS et «1900+» présentent le concert

«AVE MARIA 2012»
dédié aux victimes du Génocide des Arméniens

Varduhi Khachatryan, mezzo-soprano
Hayk Melikyan, piano

Dimanche 29 avril 2012 à 18h00
Auditoire de Calvin, Genève
1, place de la Taconnerie

Au programme: Ave Maria de Cherubini, Luzzi, Caccini, Bach-Gounod, Franck, Saint-Saëns, Bizet, Schubert, Verdi, Mascagni, Aznavour et compositeurs arméniens

Ce projet culturel arméno-suisse comprend une série de concerts, d'enregistrements, d'éditions de CD des «Ave Maria» de compositeurs différents, y compris celui de Charles Aznavour. Sera annoncé un concours de compositeurs arméniens pour la musique d'un «Ave Maria» sur les paroles de Sokrat Khanyan, poète-écrivain, docteur ès lettres, chercheur honoré de la République d'Artsakh (Karabagh).

Les enregistrements et l'édition des CD sont programmés pour l'été 2012 en Arménie avec le soutien de «Yeritac» et de «1900+».

Grandma's Tattoos

Un film fascinant sur les oubliées du génocide arménien

«Grand-mère Khanoum ne ressemblait à personne d'autre. Dans mon enfance, je me souviens d'elle comme d'une femme méchante. Elle fuyait tout contact physique. C'était une grand-mère qui jamais ne serrait dans ses bras, jamais n'embrassait. Et puis elle portait ces gants, qui cachaient ses mains et les tatouages. Ils dissimulaient son secret.» Voilà comment Suzanne Khardalian décrit sa grand-mère.

Khardalian est la réalisatrice et productrice d'un nouveau film fascinant intitulé *Grandma's Tattoos*, qui lève le voile de milliers de femmes oubliées – survivantes du génocide arménien – lesquelles furent contraintes de se prostituer et d'être tatouées pour les distinguer de la population locale.

«Enfant, je m'imaginai qu'il s'agissait de signes diaboliques issus d'un monde de ténèbres. Ils suscitaient la peur en moi. Qu'étaient ces tatouages? Qui les avait réalisés, et pourquoi? Mais les tatouages sur les mains et le visage de grand-mère étaient un tabou. On n'en parlait jamais», explique Khardalian.

Grandma's Tattoos est un voyage dans les secrets d'une famille. Finalement, le secret caché derrière les marques bleues de Grand-mère Khanoum est dévoilé.

«Grand-mère fut enlevée et maintenue en esclavage durant des années, quelque part en Turquie. Elle fut aussi marquée – tatouée – de force en tant que propriété, de même qu'on marque le bétail. La découverte de son histoire a été un choc pour moi. Je partage la honte, la culpabilité et la colère qui ont entaché l'existence de ma grand-mère. Or son destin est loin d'être une aberration. Bien au contraire, des dizaines de milliers d'enfants et d'adolescents arméniens furent violés et enlevés, maintenus en esclavage», explique-t-elle.

En 1919, dès la fin de la Première Guerre mondiale, les forces alliées récupérèrent 90 819 jeunes filles et enfants arméniens qui, durant les années de guerre, avaient été contraints de se prostituer pour survivre ou qui avaient donné naissance à des enfants, suite à des mariages forcés ou arrangés ou à des viols. Beaucoup de ces jeunes filles furent tatouées pour signaler qu'elles appartenaient à leur ravisseur. Des missionnaires européens et américains organisèrent des secours et sauvèrent des milliers de réfugiés qui furent ensuite dispersés à travers le monde vers des villes comme Beyrouth, Marseille et Fresno.

L'histoire de *Grandma's Tattoos* est un film personnel sur ce qui arriva à de nombreuses Arméniennes durant le génocide. Il s'agit d'un film fantomatique – peuplé des fantômes de femmes tatouées qui nous hantent – et d'un film mystérieux, où bien des tabous sont brisés. Comme personne ne veut raconter l'histoire dans sa vérité nue, et désireuse de rassembler les fragments du puzzle, la réalisatrice nous déplace à travers le temps et l'espace, de la Suède actuelle à l'enfance de Khardalian à Beyrouth.

Dans le film, nous faisons la rencontre de la sœur de Grand-mère Khanoum, Lucia, âgée de 98 ans, qui vit à Hollywood. Elle aussi porte ces vieux tatouages. Elle veut bien nous raconter une partie seulement de cette histoire. Nous découvrons aussi Tante Marie, l'unique enfant encore en vie de Grand-mère, à Beyrouth. Mais Tante Marie ignore elle aussi cette histoire dans son intégralité. Grand-mère ne lui en a jamais parlé. Il était interdit d'évoquer «l'indicible». Tante Marie possède les mêmes souvenirs désagréables que les autres membres de la famille.

C'est finalement la mère de Khardalian qui lui apprend l'histoire de Grand-mère Khanoum et de ce Kurde censé aider sa grand-mère à échapper aux massacres, mais qui, au contraire, décida de l'enlever et de la garder en tant que concubine. Grand-mère n'était alors qu'une enfant. Elle venait d'avoir 12 ans. Ces mots «Maman! Maman! Au secours!» : une phrase qui hante Suzanne et sa famille.

A propos de la réalisatrice :

Suzanne Khardalian est cinéaste indépendante et écrivain. Elle a étudié le journalisme à Beyrouth et Paris, ville où elle a travaillé comme journaliste jusqu'en 1985, date à laquelle elle s'est lancée dans le cinéma. Titulaire d'un mastère en droit international et sciences diplomatiques de la Fletcher School à l'Université Tufts (Massachusetts), elle publie des articles dans différentes revues. Elle a réalisé plus de 20 films qui ont été projetés en Europe et aux États-Unis : *Back to Ararat* (1988), *Unsafe Ground* (1993), *The Lion from Gaza* (1996), *Her Armenian Prince* (1997), *From Opium to Chrysanthemums* (2000), *Where Lies My Victory* (2002), *I Hate Dogs* (2005), *Bullshit* (2006) et *Young Freud in Gaza* (2009).

Production :

PeA Holmquist Film est une société de production créée en 1973, qui produit des films à destination principalement des chaînes scandinaves de télévision, souvent en coproduction. Plusieurs de ses films ont été vendus à travers le monde.

Source :

The Armenian Weekly

Traduction Georges Festa pour

<http://armeniantrends.blogspot.com>

A Genève, où aucune voix ne se perd, Kurdes et Arméniens chantent ensemble Gulizar

Anahide Ter Minassian

Dans la soirée du 2 février 2012, au théâtre Saint-Gervais situé au cœur de Genève s'est déroulée une soirée d'hommage à Gulizar dans le cadre du 4ème Festival *Mémoires blessées*. Comme le rappelle la notice programmatique, « *Gulizar, une jeune fille arménienne de l'empire ottoman est enlevée à sa famille par un chef de tribu kurde en 1889. Contrairement à beaucoup d'autres jeunes filles, Gulizar a résisté. Elle a même dénoncé les crimes de son ravisseur. Cela a fait d'elle une héroïne commune aux Arméniens et aux Kurdes* ». Ces événements ont eu lieu, à Khars, un village arménien de la plaine de Mouch, après une attaque de la maison de la famille patriarcale de Kharsa Miro à laquelle appartient Gulizar. Son ravisseur, le Kurde Mussa beg, est célèbre en son temps. A la tête de sa tribu, il se livre impunément aux rapines et aux meurtres, fait régner la terreur chez les Arméniens de la région dont il sera l'un des exterminateurs en 1915. Violée, épousée et convertie de force à l'Islam, et donc perdue aux yeux de sa nation, Gulizar n'a que 14 ans. Elle va révéler, malgré sa jeunesse et son manque d'instruction, une vive conscience de son identité et un stupéfiant souci de son honneur de femme. Intelligente et rusée, elle réussit à tromper ses ravisseurs et à témoigner devant le tribunal turc de Bitlis. Alors que le bâtiment est encerclé par une foule menaçante de musulmans, Gulizar, soutenue par sa mère (une véritable Mère-Courage) ose clamer qu'elle est chrétienne et arménienne. Rendue aux siens, elle doit se rendre, avec d'autres plaignants, à Constantinople où se poursuit durant trois ans le grand procès de Musa beg. Un procès qui se solda par son acquittement, mais fut suivi par les chancelleries européennes et par l'intelligentsia arménienne de Russie. En effet, « l'affaire Gulizar », contribua, l'été 1890 à Tiflis, à la création de la Fédération des Révolutionnaires Arméniens décidés à œuvrer à l'émancipation de leurs compatriotes de l'empire ottoman. Ces faits qui ont lieu durant le règne du sultan-calife Abduhamid II (1876-1909) sont bien connus. Ils ont suscité des articles et même un livre écrit par la fille de Gulizar, Arménouhie Kévonian, *Les noces noires de Gulizar* (tra. J.Mouradian, Marseille, Editions Parenthèses, 2nd édit. 2005).¹ Enfin, ils ont immédiatement inspiré les mélodées des *achoughs* qui, durant fêtes et pèlerinages, quand les Arméniens étaient encore un peuple de l'Anatolie, chantaient l'histoire de « Goulo » et les lamentations de sa mère.

A Genève du 30 janvier au 12 février 2012, le théâtre Saint-Gervais, un théâtre d'avant-garde dirigé par le très inventif Philippe Mascadar, a été le lieu où, pour la quatrième année consécutive, films, récitals, spectacle musical, conférences et expositions ont abordé le thème des *Mémoires blessées*, ces « *mémoires enfouies mettant en scène le passé dans un rapport aigu au présent* ». Qu'il s'agisse de la *Troisième nuit de Walpurgis* de l'autrichien K. Kraus analysant en 1933 la propagande nazie, des enjeux contemporains de la

¹ Publié en arménien à Paris en 1946 avec une préface de Chavarch Missakian.

transmission de l'histoire de la colonisation, des victimes du nucléaire civil de Tchernobyl à Fukushima ou de la mémoire de l'Holocauste. C'est à l'initiative d'un jeune couple Anna Barséghian et Stefan Kristensen que l'on doit l'invention de la soirée du 2 février autour de la figure de Goulo. Dans les locaux du théâtre et dans le cadre de ce quatrième Festival, avec Uriel Orlow, un artiste suisse d'origine juive, établi à Londres, ils ont monté une exposition, *Spectrographie*² (vidéo et photo), définie comme une exploration visuelle et sonore « *d'un territoire hanté* », à savoir Mouch et sa région, Van et Aghtamar, mais aussi Terzili³. Le but est de faire surgir, là où vécut Gulizar, la présence des disparus (les Arméniens), dans les paysages, dans les ruines des églises et du monastère de Sourp Garabed, comme dans les chants et les silences des vivants (les Kurdes).

La traque de l'invisible par le dialogue et par le chant, ce passeur de mémoire, a prévalu à Saint-Gervais. La soirée a d'abord commencé par une rencontre sur scène entre deux inconnues : Gazin, une Kurde d'une cinquantaine d'années, arrivée *in-extremis* de Van⁴ et moi-même venue de Paris, car je suis la petite-fille de Gulizar. Une rencontre aussi improbable qu'émouvante. Gazin est une des rares femmes *dengbej* (interprète du chant traditionnel kurde), une fonction réservée aux hommes dans la société kurde. J'ai répondu aux questions d'Anna et de Stefan et dévidé le fil cassé de mes souvenirs d'enfance. Gazin, belle et chaleureuse, vêtue des couleurs vives chères à la patriote kurde, a expliqué, grâce à un interprète, comment la figure de Gulizar a été pour elle un symbole. Celui d'une femme luttant pour gagner sa liberté, résister à l'injustice et se faire reconnaître. Puis, d'une voix bien timbrée, elle a chanté plusieurs variantes de l'histoire de Goulo en kurde où parfois, au mépris de la chronologie, apparaît Mustafa Kemal ! >>>

² *Spectrographie*, est dans la ligne du livre-vidéo conçu par Anna et Stefan, *Arménographie* (Genève, MétisPresses, 2010), une enquête, filmée et dialoguée en diaspora et en Arménie constitutives d'une « transnation » selon Khatchig Tölölyan.

³ Terzili, hameau situé à environ 150 km à l'est d'Ankara, est le champ de travail du seul S.K. à la recherche des traces de son grand-oncle arménien.

⁴ Il faut saluer le travail en amont d'Anna et de Stefan qui ont trouvé Gazin, l'ont longuement interviewée et ont fait traduire ce qu'elle chantait.

Նոր ֆիլմ խոճալուի մասին

Պատրաստուել ու արդեն ցուցադրում է նոր վավերագրական ֆիլմ, որում ներկայացուած են իրողութիւններ՝ 1991 թուականի նոյեմբերից մինչև 1992 թուականի փետրուարն ընկած ժամանակահատուածում Ստեփանակերտի շրջափակման ճեղքման և Բաքուի բաղաբական էլիտայի հանցաւոր գործունէութեան հետևանքով տեղի ունեցած դէպքերի մասին, որոնք Խոջալուի խաղաղ բնակչութեան մահուան պատճառ են հանդիսացել:

Երկու մասից բաղկացած վավերագրական ֆիլմում, որը կոչւում է «Սովի և կրակի միջև. իշխանութիւն՝ կեանքերի գնով», ներկայացուած են Ադրբեյջանի Զանրապետութեան բաղաբական շրջանակների կողմից կատարուած յանցագործութիւնները հաստատող անհերքելի փաստեր. յանցագործութիւններ, որոնց զոհ են գնացել կանայք, երեխաներ և տարեցներ:

Ֆիլմը նախաձեռնած հետազօտական խմբի փոխանցմամբ՝ այն դեռևս ռուսերէն և անգլերէն տարբերակներով է, սակայն շուտով կը թարգմանուի ևս 7 լեզուներով:

Փաստավավերագրական մեծաբանակ նիւթերի շնորհիւ՝ ֆիլմը մեծ հետաքրքրութիւն է ներկայացուում ոչ միայն լայն հասարակութեան, այլ նաև հետազօտական շրջանակների համար: Իսկ այն նիւթերը, որոնք հաւաքուել են Ադրբեյջանի կողմից վերահսկուող Աղդամու գոհուած խաղաղ բնակչութեան և հայաբնակ Ստեփանակերտի բնակչութեան ողբերգական մահուան հանգամանքների ուսումնասիրութեան արդիւնքում՝ հիմք են հանդիսանում մեծածաւալ կինեմատոգրաֆիական նախագծի ստեղծման համար, որը կը կարողանայ լուսաբանել ադրբեյջանցիների կողմից աւանդաբար կիրառուող ձեռնաձուլութիւններն և շահարկումները, որոնք կապուած են Արցախի Զանրապետութեան խաղաղ բնակչութեանն իրենց պատմական հայրենիքից տեղահանելու Բաքուի կողմից կիրառուող փորձերի հետ:

bnaban.am

A Genève, où aucune voix ne se perd, Kurdes et Arméniens chantent ensemble Gulizar

>>>

*Ax le waye waye waye ez Gûlo me..
Heci Mûsa Begê xwedî min got ez Gûlo me*

A mon tour, j'ai lu, en arménien et dans sa traduction française, un extrait des souvenirs d'Arménouhie Kévonian sur le pèlerinage de Sourp Garabed, avant que son interprétation de la complainte arménienne fût diffusée en off. Ainsi, 123 ans après l'enlèvement de Goulo, « cet être du passé qui n'en finit pas de survivre », devant une salle enthousiaste où Kurdes et Arméniens étaient aussi nombreux que les Suisses, une mémoire commune aux Arméniens et aux Kurdes s'est dévoilée. Un étonnant roman théâtral⁵.

A.T.M.

5 Non moins étonnante fut la rencontre avec un Arménien de Bitlis, émigré à Zürich, dont le père et le grand-père avaient été *denkbej*. Il nous a chanté en privé deux autres complaintes kurdes sur Goulo.

Ախթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցին չի վերականգնուել թուրքական պետութեան միջոցներով

Թուրքիայում ընդհանրապէս ոչ մի եկեղեցի կամ ազգային փոքրամասնութեան մշակութային օջախ պետական միջոցներով չի վերականգնուել:

Թուրքիայում եկեղեցիների վերանորոգումը դարձել է պետական մաֆիայի գործունէութեան ոլորտ: Բոլոր եկեղեցիները, այդ թում նաև հայկականը, իսկ դրանք մատների վրա կարելի է հաշուել, վերականգնուել են Եւրամիութեան դրամաշնորհային և տրանսֆերտային միջոցներով:

Ամէն տարի Եւրամիութիւնը ֆինանսական միջոցներ է յատկացնում Եւրամիութեան անդամութեան թեկնածու երկրներին որպէս նպատակային օգնութիւն: Թուրքիան ևս ստանում է շուրջ 200 մլն եւրոյ կարգի գումար: Այդ օգնութեան շրջանակներում թեկնածու պետութիւնները պարտաւորում են նաև հոգալ ազգային և կրօնական փոքրամասնութիւնների հաւատքի, մշակոյթի օջախների պահպանման և վերականգնման ծախսերը:

Եւրամիութեան կողմից ստացուած գումարների հաշուին է վերականգնուել նաև Ախթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցին, թեև թուրքական բարոգչութիւնը պնդում է, որ այն իրականացուել է պետական միջոցներով: Սակայն թուրքերը չեն ուզում խոստովանել, որ այդ երկու մլն եւրոն թուրքական պետութեանը յատկացրել էր Եւրամիութիւնը յատուկ Ախթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցու վերանորոգման համար: Ինչևէ, այժմ ազգային փոքրամասնութիւնների և եկեղեցիների վերականգնման գործը գտնուում է շինարարական մաֆիայի ձեռքում:

Բանն այն է, որ Եւրամիութիւնը ուղղակի փոխանցումների ձևով տուեալ երկրին ֆինանսներ յատկացնելուց զատ, նաև դրամաշնորհային ծրագրեր է իրականացնում եկեղեցիների վերականգնման նպատակով: Թուրքիայում յատուկ այդ նպատակով արագ ձևաւորուած ոչ կառավարական կազմակերպութիւնները մասնակցում են դրամաշնորհային մրցոյթին, վերցնում գումարները, իսկ անբարեխիղճ շինարարները կամ անտրակ են կառուցում կամ էլ՝ կիսատ թողնում գործը:

Եւ միշտ պարզում է որ այդ գումարով կարելի էր երկու եկեղեցի վերանորոգել:

Խնդիրն այն է, որ հայկական համայնքը և Պոլսոյ պատրիարքարանը իրաւական կարգավիճակ չունեն, չեն կարող առքի ու վաճառքի գործարքներ կատարել և ամենակարևորը՝ պաշտօնապէս իրաւունք չունեն մասնակցել Եւրամիութեան կողմից եկեղեցիների վերանորոգման համար յայտարարուող դրամաշնորհային մրցոյթներին: Դրան մասնակցում են թուրքերի կողմից հիմնուած ոչ կառավարական կազմակերպութիւնները:

Le Gurdjieff Folk Instruments Ensemble

Le **Gurdjieff Folk Instruments Ensemble** a été fondé en 2008 par le musicien Levon Eskenian dans le but de faire des arrangements ethnographiques authentiques de la musique pour piano de Georges Ivanovitch Gurdjieff (retranscrite par Thomas de Hartmann). Il est composé de musiciens folkloriques de talent d'Arménie jouant différents instruments traditionnels. Le répertoire de l'Ensemble comprend principalement des compositions originales de Gurdjieff, ainsi que de morceaux arméniens traditionnels et spirituels et de quelques œuvres des *Ashoughs*, troubadours qui chantaient les épopées antiques.

Georges Ivanovitch Gurdjieff (1866 (?) - 1949) est aujourd'hui reconnu comme un maître spirituel. Voyant la direction que prenait la civilisation moderne, Gurdjieff s'était donné comme tâche d'éveiller ses contemporains à la nécessité d'un développement intérieur qui leur ferait prendre conscience du sens réel de leur présence sur terre. Son répertoire musical extraordinaire était fondé sur la musique qu'il entendait lors de ses voyages en Arménie, au Caucase, au Moyen-Orient, dans de nombreuses parties de l'Asie centrale, en Inde et en Afrique du Nord, où il a entendu plusieurs types de musiques spirituelles et folkloriques et où il a pu assister à différents rituels et traditions de danse. Cette musique comprend environ 300 pièces et fragments pour piano, composés dans les années 1920 et dictés directement par Gurdjieff à son élève, Thomas de Hartmann, pianiste et compositeur russe, qui avait auparavant composé pour l'artiste Kandinsky.

Grâce à une étude rigoureuse des pratiques de l'instrumentation et de la performance des traditions musicales de chaque groupe ethnique, **Levon Eskenian** a choisi et arrangé les morceaux qui ont des racines dans la musique folklorique et spirituelle de l'Arménie, de la Grèce, du monde arabe, des régions kurde et assyrienne et du Caucase. Avec l'aide de *Naregatsi Art Institute*, l'Ensemble a tenu ses premiers concerts à Gumri, la ville natale de Gurdjieff. Rappelons que Gurdjieff a déposé une collection d'instruments de l'Est au château du Prieuré à Fontainebleau, où il a habité jusqu'à sa mort. Il voulait les utiliser pour recréer

Dans le cadre d'une série de 100 concerts organisés de par le monde jusqu'en 2015 dédiés au 100me anniversaire du génocide

Le Ministère de la Culture d'Arménie
et l'Association AVETIS
avec le soutien de la Fondation Pyunik pour le
développement des ressources humaines,
présentent

un **CONCERT** de
Gurdjieff Folk Instruments Ensemble
Directeur artistique: Levon Eskenian

Mardi 17 avril 2012 à 20h00
Uptown Geneva, salle Broadway
Rue de la Servette 2, Genève

des représentations authentiques de la musique et des danses folkloriques. En 1919, Gurdjieff envoya de Hartmann et sa femme Olga à Erevan. Ils y donnèrent des concerts de musique européenne et des œuvres de Komitas. Comme décrit de Hartmann, «le mont Ararat a été enveloppé dans un linceul de brume, un spectacle inoubliable. Pour accompagner cette vision il y avait une authentique musique orientale jouée avec le tar - une sorte d'instrument à cordes. Grâce à ce voyage à Erevan, Gurdjieff nous a donné l'occasion d'écouter de la musique orientale et des musiciens, afin que je puisse mieux comprendre comment il souhaitait que sa propre musique soit interprétée.»

Depuis son enfance, suite à diverses expériences, Gurdjieff a ressenti en lui un besoin irrépressible de comprendre le mystère de l'existence humaine. Il a eu une préparation scientifique et religieuse qui comprenait aussi les domaines de la médecine, de la musique, de la psychologie et de la théologie. Avec un groupe de compatriotes «*Les Chercheurs de Vérité*» il continua sa recherche pour comprendre le but et la signification de la vie sur terre et la place de l'homme dans le cosmos. Témoin d'une myriade de musiques folkloriques et de traditions de danses, Gurdjieff a également eu des contacts importants avec les confréries chrétiennes, les moines bouddhistes et les maîtres soufis derviches. Après une vingtaine d'années, Gurdjieff est revenu s'installer en Russie puis en Occident (France) avec un enseignement dont le but était ce qu'il appelait «le développement harmonieux de l'homme.»

Après sa mort à Paris en 1949, ses élèves se sont réunis autour de Jeanne de Salzmann à qui il avait confié la responsabilité de poursuivre son œuvre. Les premiers instituts de Paris, Londres, New York et Caracas ont été fondés pour continuer la transmission directe de l'enseignement de Gurdjieff. Aujourd'hui, des centres Gurdjieff fonctionnent aux Etats Unis, en Europe, en Inde, au Tibet, en Turquie et en Scandinavie.

Nettoyages

15, ch. Pré-de-la-Fontaine
CH - 1217 Meyrin

Zaré KURKDJIAN

Tél. 022 785 01 85 - Fax 022 980 02 37 - E-mail: big-net@big-net.ch

Imprimerie La Sirène

2 bis, rue Baylon - CH-1227 Carouge
Tél. +41 22 300 19 39 - Fax +41 22 300 21 66
imprimerie.sirene@bluewin.ch

COMMUNICATIONS

NAISSANCE

Hasmik et **Masis Intshitshyan** ont la joie d'annoncer la naissance de leurs fils **Ara** et **Nerses**, le 2 février 2012 à Zürich.

Toutes nos félicitations aux heureux parents.

Université de Genève
Faculté des Lettres - Unité d'arménien

Cours publics – Entrée libre

*Entre Orient et Occident :
les Arméniens et la modernité (XVIIe-XIXe siècle)*

par Valentina Calzolari Bouvier
professeure d'études arméniennes

Uni-Bastions, aile Jura, salle 320

Vendredi 23 mars de 14h15 à 16h00

Les origines du mouvement arménien de libération nationale, entre attentes européennes et « messianisme » russe

Vendredi 20 avril de 14h15 à 16h00

Les marchands arméniens de la Nouvelle Djoulfa à la conquête de la Méditerranée, de l'Océan indien et de la Mer de Chine

Vendredi 4 mai de 14h15 à 16h00

Le « siècle des lumières » arménien a eu lieu à Madras : l'essor d'une philosophie politique arménienne sous l'influence de l'illumisme français et anglais

Vendredi 11 mai de 14h15 à 16h00

Laïcisation de la culture et question de la langue chez les Arméniens de l'Empire ottoman et du Caucase au XIXe siècle

Vendredi 25 mai de 14h15 à 16h00

L'émancipation de la femme dans l'Empire ottoman et au Caucase au XIXe siècle

Renseignements : valentina.calzolari@unige.ch
<http://www.unige.ch/lettres/meslo/armenien/index.html>

EXPOSITION

PORTABLE
PEOPLE

Alina Mnatsakanian

du 10 mars au 7 avril 2012
Jeudi et vendredi 17 h à 19 h - Samedi et dimanche 14 h à 18 h

La Locomotive

Chemin-de-Fer 15, 2300 La Chaux-de-Fonds
info@lalocomotive.ch - www.lalocomotive.ch

RENDEZ-VOUS

Tous les mercredis: de 10h à 16h15, l'Ecole Topalian dans les locaux de la Fondation Topalian (à côté de l'Eglise, 64, route de Troinex). Ouvert à tous les enfants de 4 à 14 ans, débutants ou avancés. Le repas de midi et le goûter sont servis sur place.

Tous les mercredis: de 16h30 à 17h30, cours d'arménien pour adolescents, organisés par la Fondation Topalian. Renseignements auprès de Nevrik Azadian au 079 827 54 43.

Tous les mercredis de l'année scolaire genevoise: Cours de danse au Centre Arménien de Genève à Troinex. 16h15 à 16h45 pour les enfants de 5 à 8 ans, 16h45 à 18h30 pour les 9 à 14 ans, 18h30 à 21h15 à partir de 15 ans et jeunes adultes. Renseignements auprès de Mme Christine Sedef au 079 758 11 36.

Tous les vendredis: de 15h00 à 19h00, la bibliothèque et le kiosque du Centre Arménien sont ouverts au public.

Գերմանախոս Չուիցերիոյ եւ
Նեոշաթլի եկեղեցական
Արարողութեանց ԺամանակացոյցMesses arméniennes en
Suisse alémanique et à Neuchâtel

Թուական Date	Ժամ Heure	Վայր Lieu	Հասցէ Adresse
18.03.2012	15 00	Eglise St. Pierre de Cornaux	2087 Cornaux NE
25.03.2012	14 00	St. Maria Kath. Kirche	8200 Schaffhausen SH
01.04.2012	13 00	Kath. Kirche Nussbaumen	5415 Baden AG
05.04.2012	18 30	Kath. Kirche Bernrain	8280 Kreuzlingen TG
06.04.2012	18 30	Kath. Kirche Bernrain	8280 Kreuzlingen TG
08.04.2012	14 30	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH
15.04.2012	15 00	Eglise St. Pierre de Cornaux	2087 Cornaux NE
24.04.2012	11 00	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH
06.05.2012	11 00	Kath. Kirche Bernrain	8280 Kreuzlingen TG
13.05.2012	13 00	Kath. Kirche Nussbaumen	5415 Baden AG
19.05.2012	18 30	Kermes-Unterhaltung	8600 Dübendorf ZH
20.05.2012	15 00	Eglise St. Pierre de Cornaux	2087 Cornaux NE

Pfr. Shnork Tchekidjian Tel & Fax: 044/840 28 24
E-mail: dershnork@hispeed.ch

IMPORTANT !

Dernier délai pour recevoir des articles et communications à publier dans notre prochain numéro : **16 avril 2012**. En cas de retard, veuillez prendre contact avec la rédaction **AVANT** cette date.

Bellefontaine, colonie arménienne

Ndlr: La colonie de vacances de Bellefontaine de la Croix Bleue des Arméniens de France (CBAF) accueille chaque année quelques 300 enfants, venus de France, d'Arménie, du Liban, du Canada, des Etats-Unis... Encadrés par une équipe de responsables et d'animateurs qualifiés, ces enfants y passent des jours inoubliables. Parmi les anciens colons citons Youri Djorkaëff, André Manoukian et Alain Terzian. Rappelons que la colonie se trouve à environ 1h de route de Genève et de Lausanne et les enfants de la communauté arménienne de Suisse y sont bienvenus. Ci-dessous un article de deux anciennes participantes.

Bellefontaine est le lieu idéal pour les vacances de vos enfants. Située en plein cœur des paysages montagneux du Jura français, elle offre un cadre chaleureux et convivial le tout dans un environnement arménien.

Les journées et soirées sont riches en activités sportives, culturelles et artistiques. De la confection de bracelets brésiliens, aux tournois de basket-ball, en passant par l'apprentissage des bases de la danse traditionnelle arménienne et des cours de cuisine, les colons profiteront ainsi de leur séjour sans s'ennuyer un seul instant. Tout en savourant de délicieux plats, les repas, qui rassemblent tout le monde, sont l'occasion de se remémorer les colonies passées et les bons souvenirs qui y sont liés. Une journée type à "Bellefon" commence avec le lever des drapeaux accompagné du chant "Mer Hayrenik" marquant ainsi le début des activités. Ces dernières se déroulent en petits groupes et la matinée se termine sur un bon déjeuner après avoir récité le "Hayr Mer". Le temps libre après le repas est le plus souvent consacré à des jeux tels que le ping-pong ou le baby-foot dans la salle de jeu ou à tout autre sport sur un des 3 terrains de football, basketball et volleyball. Les colons peuvent ensuite se reposer ou s'occuper calmement dans les chambres. Plus tard,

une grande activité rassemble tous les colons le plus souvent autour d'un jeu de piste tel qu'un cluedo géant ou un rallye. L'après-midi et les jeux prenant fin, les gagnants annoncés et les prix distribués, tout le monde se prépare pour le diner et la soirée après la baissée des drapeaux. Chaque samedi soir, par exemple, a lieu la "boum" tant attendue par tous. Une soirée casino, une projection de film, des marshmallows grillés autour du feu peuvent aussi être des activités proposées en soirée.

Le jour fatidique du départ arrivant, il est difficile de retenir ses larmes et seule, l'idée de se retrouver l'année suivante console les colons. Bellefontaine permet aux colons de découvrir ou redécouvrir la culture arménienne tout en tissant des liens d'amitié durables.

Sarah Sefian, Paris
Parik Simsar, Genève

Informations pratiques:

Séjour pour les enfants de 7 à 15 ans
du 30 juillet au 13 août 2012

Pour plus de renseignements :

<http://www.croixbleue-france.com/fr/les-sejours>

Les parents intéressés sont priés d'écrire à :
ecole.topalian@centre-armenien-geneve.ch

La Fondation Topalian, souhaitant encourager la participation des enfants de la communauté arménienne de Suisse (S. romande, S. allemande, S. italienne) à des colonies de vacances arméniennes, prendra part aux frais de séjour de chaque enfant à hauteur de CHF 250.- pour les élèves de l'Ecole Topalian et CHF 150.- pour tous les autres enfants de la communauté arménienne de Suisse.

ERRATUM

Dans le dernier paragraphe de l'article « L'Ecole maternelle de Byurakan revit grâce à ses amis arméniens de Suisse et de France » paru dans notre dernier numéro (N°178 p. 11) deux fautes de frappe se sont glissées :

Les noms Toromian et Manoukain devraient se lire respectivement Toromanian et Manoukian.

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ARTZAKANK

Case postale 153 - 1211 Petit-Saconnex 19

Responsable de la publication :

Maral Simsar-Tonbazian

Tél : 022 700 36 85

Courriel : artzakank@worldcom.ch

PREMAT S.A.
IMPORT - EXPORT
9, RUE DES ALPES
TEL. 022 731 69 35
CH - 1201 GENEVE

ARATOURS Travel Services
Tél: +41 26 322 7777
Fax: +41 26 322 7767
E-mail: info@aratours.ch
Web: www.aratours.ch

ARMENIE - Voyages culturels
- Randonnée de montagne
- Appartements à Erévan
- Service de transport
- Billets d'avion
- Service de traduction

Չորիցերանայ Միություն Union Arménienne de Suisse

CRI DU CŒUR

Aujourd'hui l'Union Arménienne de Suisse voit tristement la communauté arménienne déchirée et clivée pour des raisons qui sont indépendantes d'elle et dans lesquelles elle n'intervient aucunement. Au grand respect de chacune des positions et de l'avis de tous, nous désirons rappeler que nous, Union Arménienne de Suisse, sommes là pour chaque Arménien, que notre rôle est de servir la communauté arménienne de Suisse et d'accueillir chacun sans exception et sans considération de ses points de vue.

Face à une telle situation, c'est aujourd'hui qu'il est nécessaire de se réunir pour perpétuer le lien communautaire outre les dissensions.

Nous, les Arméniens, avons déjà trop souvent au cours de notre histoire été séparés, écrasés ou disjoints, par d'autres ou au sein de nous-mêmes, laissons ces disputes à qui cela concerne mais n'oublions pas que les Arméniens savent être unis et faire fi des désaccords pour sauvegarder le lien important et primordial qu'est notre appartenance à un peuple qui a su combattre et survivre depuis plus de trois mille ans. Un peuple dont nous sommes tous fiers et qui a su montrer à maintes reprises que c'est dans les moments de crise que les Arméniens savent faire preuve de la force et de l'union de leur peuple.

Une crise supplémentaire à surmonter en se réunissant autour d'une institution telle que nous nous définissons, une institution purement communautaire et conviviale qui dessert les seuls intérêts de la sauvegarde des traditions et de la culture arméniennes et qui encourage les moments d'échanges amicaux entre Arméniens. Nous comptons sur vous pour prendre part aux manifestations organisées et nous aider, par votre présence et vos idées, à poursuivre l'œuvre de rassemblement et revigorer l'esprit communautaire que nous nous efforçons de maintenir.

Votre comité

TROUPE DE DANSE SANAHIN

Je voudrais vous parler de notre Ecole de danse Sanahin. Nevrik Azadian ayant créé la toute première troupe de danse arménienne à Genève réunissant autour d'elle et de Gogo toute la jeunesse motivée nous a passé le flambeau il y a bientôt 5 ans. Grâce au soutien de l'UAS et avec votre confiance nous avons constitué un groupe d'ados et un groupe de jeunes avec des répétitions une fois par semaine avec Stella.

Avec Lilith, nous sommes passés à 2 répétitions par semaine et avec l'aide de quelques donateurs, nous avons pu réaliser 2 séries de costumes pour les grands, une série de costumes pour les ados et 2 séries de chaussures pour filles. Nous avons ensuite confié la direction artistique à Christina Galstian qui vous a apporté avec ses assistants Vahag, Armineh et Sévane, une diversité d'enseignement.

En même temps, quelques donateurs et l'UAS nous ont permis d'avoir des miroirs dans la salle de répétition, un tapis de danse et l'aménagement de loges pour filles et garçons. Nous avons beaucoup de chance d'avoir depuis le début quelques parents dévoués toujours prêts à nous aider et Sirpouhie Maestro de la couture pour adapter à la demande du professeur, les costumes que nous avons hérités de Nevrig.

Nous avons un excellent niveau d'enseignement au niveau technique et artistique et je peux vous dire que vous faites partie d'une élite car il est plus facile d'aller boire un verre de coca et de trainer devant la télé que de venir chaque semaine travailler dur pour atteindre un résultat.

Vous êtes tous brillants par ailleurs dans vos études et dans vos activités comme les échecs, la musique et en plus vous êtes tous bilingues.

Maintenant, je voudrais vous présenter : Karina, Gayanée, Juliette, Kayiane, Talyne, Garine, Lerna, Lucy, Christophe, Arakel qui sont là pour la plupart, depuis le début de cette aventure et qui sont pour les plus jeunes un modèle.

Le groupe des moyens avec Kristina, Audrey, Marie, Kayla, Alik, Agathe, Sevane, Sasha, Armen, Azad. La classe préparatoire avec Sévane, Luciné, Paulina, Ani, Yeva, Gayané, Alexandre, Arman. Ce sont tous nos héros !

Nous avons besoin de vos encouragements, de nouvelles inscriptions, de garçons, ne croyez pas que ce sont seulement des danses de filles car nous avons aussi des chorégraphies viriles.

Tous nos danseurs ont débuté de zéro pour arriver au niveau qu'ils souhaitaient atteindre et cela pour notre plus grand plaisir à tous !

Ainsi, en juin 2012, l'école de danse Sanahin vous présentera son gala annuel à l'issue duquel nous pourrons tous ensemble, passer un moment festif !

Les inscriptions pour la rentrée de septembre 2012 seront enregistrées également sur place.

Christine Sedef